

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének 6/2009. számú módszertani útmutatója

a magánnyugdíjpénztárak közötti átlépésekre vonatkozóan

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (továbbiakban: PSZÁF) kiemelt feladatának tekinti a pénztárak tagjainak pontos és részletes tájékoztatását. A pénztári tagsággal összefüggő egyik legfontosabb döntés az esetleges pénztárváltás. A PSZÁF jelen módszertani útmutatóban a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény (továbbiakban: Mpt.) 24. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget téve tájékoztatja a pénztár tagját a másik pénztárba történő átlépéssel összefüggő eljárási szabályokról, az átlépés előnyeiről, kockázatairól, valamint az átlépéssel érintett pénztárak összehasonlítható teljesítményadatairól és azok elektronikus elérési helyéről.

I. Az átlépéssel kapcsolatos eljárási szabályok

I.1 Az átlépés kezdeményezése

Az átlépni kívánó pénztártag kitölti annak a pénztárnak a **belépési nyilatkozatát is**, amelybe át kíván lépni (átvevő pénztár), tekintettel arra, hogy az átlépés egyben az új pénztárba történő belépés is.

A tagnak az átlépéshez **átlépési nyilatkozatot** (az átlépési nyilatkozat az átvevő pénztár belépési nyilatkozata is lehet, ha az tartalmaz minden, a jogszabályi előírások szerint meghatározott elemet) is be kell nyújtania a jelenlegi pénztárához (átadó pénztár). A tag írásbeli felhatalmazása alapján az átlépési nyilatkozatot az átvevő pénztár is benyújthatja az átadó pénztárhoz.

A jogszabályi rendelkezések szerint az átadó pénztár, illetve – amennyiben az átlépést az átvevő pénztárnál kezdeményezi a pénztártag – az átvevő pénztár az útmutatóhoz csatolva köteles az átlépni szándékozó tagot az átlépéssel érintett pénztárak **legfőbb hozammutatóiról írásban tájékoztatni**. Ennek a tájékoztatónak a tag által választható portfóliókra vonatkozó, a Felügyeletnek bejelentett legutolsó tárgyévi nettó hozamrátákat, az elmúlt tíz naptári év átlagos nettó hozamrátáit és vagyonnövekedési mutatókat kell tartalmaznia. A tájékoztatóban elkülönítetten kell feltüntetni a tag tényleges, illetve életkori besorolás szerinti portfóliójára vonatkozó mutatókat.

I.2 A tagsági jogviszony megszűnésének napja az átadó pénztárban

A tagsági jogviszony mindig valamely hónap utolsó napjával szűnik meg az átadó pénztárban, az alábbiak szerint:

A tag átlépési nyilatkozatában meghatározhatja azon hónapot, amelyben át kíván lépni a másik pénztárba. Ebben az esetben – ha az átlépési nyilatkozat a megjelölt hónap utolsó 10 munkanapját megelőzően érkezik az átadó pénztárhoz - az átlépésre a tag által meghatározott hónap utolsó napján kerül sor (ha az átlépés egyéb, jogszabályokban meghatározott feltételei fennállnak). Ha az átlépési nyilatkozat a megjelölt hónap utolsó 10 munkanapján belül érkezik az átadó pénztárhoz, akkor az átlépésre a következő hónap utolsó napjával kerül sor.

Amennyiben a tag nem jelöl meg hónapot és az átlépési nyilatkozata **10 munkanappal a hónap utolsó napja (fordulónapja) előtt beérkezik** az átadó pénztárhoz, akkor a tag tagsági jogviszonya az átlépési nyilatkozat beérkezésének hónapja (átadás hónapja) utolsó napjával szűnik meg. Amennyiben a tag nem jelöl meg hónapot és az átlépési **nyilatkozata kevesebb, mint 10 munkanappal** a hónap fordulónapja előtt érkezik be az átadó pénztárhoz, akkor tagsági jogviszonya az átlépési nyilatkozat

beérkezésének hónapját követő hónap utolsó napjával szűnik meg. (Mindkét esetben az átlépés egyéb, jogszabályokban meghatározott feltételeinek fenn kell állniuk.)

I.3 Mely esetekben nem lehet átlépni, illetve meddig lehet az átlépési szándékot visszavonni

Az átlépési nyilatkozat beérkezését követően az **átadó pénztár megvizsgálja**, hogy a tag **átadó pénztárban eltöltött tagsági jogviszonyának hossza a tagsági jogviszony megszűnésének időpontjában eléri-e a hat hónapot és az átlépés egyéb, jogszabályokban meghatározott feltételei** (pl.: átlépési díj befizetése, aláírt módszertani útmutató) **fennállnak-e**. Ha nem, akkor az átlépést nem engedélyezi és erről tájékoztatja a tagot. (Abban az esetben, amennyiben az átlépés a 6 hónapos tagsági viszony hiánya miatt nem volt engedélyezhető, ugyanakkor az átlépési szándékát a tag fenntartja, akkor a 6 hónap elteltével **újabb** átlépési nyilatkozatot kell beadnia az átadó pénztárhoz.) Amennyiben az átlépés feltételei fennállnak, akkor a pénztár átlépteti a pénztártagot a másik pénztárba az átlépés hónapjának utolsó napjával. Az átadó pénztár az átlépés feltételeinek fennállásáról (6 hónapos tagsági viszony megléte, átlépési díj megfizetése, stb...) tájékoztatja az átvevő pénztárat is. Amennyiben az átlépés fordulónapjáig nem áll rendelkezésre valamennyi, az átlépéshez szükséges dokumentum, akkor az átlépési nyilatkozat érvénytelen, amennyiben a tag át kíván lépni újabb átlépést kell kezdeményeznie.

A pénztártag az átlépési szándékától elállhat addig, amíg az összes részéről kötelezően megismerendő, kitöltendő dokumentumot (belépési, átlépési nyilatkozat, jelen útmutató) alá nem írta.

I.4 A tagi követelés átutalása

A **tagi követelés átutalása** az átvevő pénztárba, az átlépés hónapjának utolsó napjára, mint fordulónapra vonatkozó elszámoló egység árfolyammal történik, a fordulónapot követő 8 munkanapon belül.

I.5 Az átlépéshez kapcsolódó költségek, díjak

Az átadó pénztár az átlépéssel **kapcsolatban költséget** számíthat fel, amelyet az egyéni számla egyenlegéből kell levonni, az alábbiak szerint:

- a) ha az átlépésre az átadó pénztárba történő belépést követő **2 éven túl** kerül sor, akkor **átlépési költségként** a pénztár által megállapított tényleges indokolt költség, de legfeljebb az egyéni számlakövetelés egy ezreléke vonható le;
- b) ha az átlépésre az átadó pénztárba történő belépést követő **2 éven belül** kerül sor és
 - b1) a tagsági jogviszony megszűnésével kapcsolatos indokolt költségek **nem haladják meg** az egyéni számlakövetelés egy ezrelékét, akkor **átlépési költségként** a pénztár által megállapított, tényleges indokolt költség, de legfeljebb az egyéni számlakövetelés egy ezreléke vonható le;
 - b2) a tagsági jogviszony megszűnésével kapcsolatos indokolt költségek **megaladják** az egyéni számlakövetelés egy ezrelékét, akkor az átadó pénztárnak az átlépési költségen felül **átlépési díjat is fel kell** a tagnak felszámítania.

Az átlépési díj

- összege az átlépés indokolt költségeinek egyéni számlakövetelés egy ezrelékét meghaladó része, de
- legfeljebb 5 ezer forint,
- összegét az átlépő tagnak be kell fizetnie az átadó pénztár részére,
- az átlépő tag részére nem téríthető meg és az egyéni számlakövetelésből nem vonható le.

Az átlépés csak az átlépési díj átadó pénztár részére történő megfizetése után engedélyezhető.

Az átadó pénztárban eltöltött két éves tagsági jogviszony megállapításakor nem kell figyelembe venni a 2009. július 9-e előtt megtörtént átlépéseket, belépéseket.

I.6 A tagsági jogviszony kezdetének napja az átvevő pénztárban

Az átlépés megtörténte esetén, **az átvevő pénztárban a tag tagsági jogviszonya az átlépés hónapját követő hónap első napjával jön létre.** Az átvevő pénztár az átlépés feltételeinek meglétéről a tagot, a tagdíjfizetési kötelezettségnek az átlépés napja utáni teljesítéshez szükséges adatokról a tagot és annak valamennyi, az átlépéskor nyilvántartott munkáltatóját, illetve a javára befizetőket legkésőbb az átlépés napját követő 15 napon belül írásban értesíti.

II. Az átlépéssel kapcsolatos előnyök és kockázatok

II.1 Az átadó és az átvevő pénztár teljesítményének összehasonlítása

A magánnyugdíjpénztáraknál választható portfóliós rendszer működik. Ennek keretében minden pénztár háromféle, eltérő kockázatú befektetési portfóliót kínál, amelyek között a tagok választhatnak, illetve amennyiben nem választottak, akkor életkoruk alapján sorolják be őket. Tekintettel arra, hogy az átlépés nem csak pénztár, hanem befektetési portfólió váltást is jelent, ezért **kiemelt fontosságú**, hogy az átlépési döntés meghozatala előtt a pénztári portfóliók kockázatait és teljesítményét a tagok megismerjék és figyelembe vegyék.

Javasoljuk, hogy az átlépés során mindig az aktuális és a választani kívánt pénztár azonos portfóliói azonos időszakra kerüljenek összehasonlításra. A más pénztárba történő átlépésről hozott döntést megelőzően mindenképpen érdemes megvizsgálni mind a jelenlegi, mind a választott pénztár portfólióinak hozamát, kockázatosságát, befektetési politikáját, egyéb mutatóit. (A hozamok összevetéséhez nyújt segítséget az útmutató mellékletének II. A pénztárak teljesítmény adatai című része.)

A pénztártagnak az átlépési döntés meghozatalát megelőzően érdemes megvizsgálni a Felügyelet és a pénztári honlapok segítségével a befizetések tartalékok közötti megosztását, valamint a vagyon- és letétkezelési díjak mértékét is. A jövőbeli nyugdíj összegét a befizetésekből az egyéni számlán jóváírt összeg magas aránya növeli, a magas vagyon-, letétkezelési díj pedig csökkenti.

Az átlépéssel érintett pénztárak összehasonlítható teljesítményadatainak elektronikus elérési helyei

A tagok, az egyes pénztárak teljesítményét jellemző adatokat az alábbi linken érhetik el:

http://www.pszaf.hu/fogyasztoknak/kiemelt_fogyaszto/nyp_at-visszalepes

A PSZÁF ügyfélszolgálatának telefonszáma: 06-40-203-776

II.2 A hozamgarancia esetleges elvesztése

A tagnak az átlépéssel kapcsolatos döntés meghozatala előtt mérlegelnie kell a **hozamgarantált tőkével** (közismert nevén: hozamgarancia) kapcsolatos **2010. január 1-jétől hatályos jogszabályi rendelkezéseket** is. A hozamgarancia alapján a Pénztárak Garanciaalapja a tag magánnyugdíjpénztár által vezetett egyéni számlájának egyenlegét – amennyiben az a nyugdíjszolgáltatás megállapításakor nem éri el a hozamgarantált tőke összegét – a hozamgarantált tőke mértékéig kiegészíti. (A hozamgarantált tőke a pénztártag életjáradékra váltandó egyéni számlaegyenlegének jogszabályban foglaltak szerint kiszámított legkisebb összege, melyet a Pénztárak Garanciaalapja a szolgáltatás

megállapításakor az Mpt-ben meghatározott feltételek szerint garantál.) A hozamgarantált tőke a jelenleg hatályos jogszabályi előírások szerint a tag egyéni számláján jóváírt kötelező és kiegészítő tagdíjbefizetéseknek a KSH által közölt, adott hónapra vonatkozó fogyasztói árindexek (infláció) szorzatával növelt összege (azaz ez a garancia biztosítja a tag befizetései vásárlóértékének megőrzését).

Elveszti azonban a más pénztárba átlépő tag ezen hozamgaranciára való jogosultságot, ha a felhalmozási időszakban az általa kezdeményezett pénztárvtáltások között nem telt el legalább öt év. Az öt év megállapításakor nem kell figyelembe venni a 2009. december 31-éig kezdeményezett átlépéseket. Nem számít a tag általi kezdeményezésnek az, ha a tag a pénztárak egyesülése, vagy szétválása miatt kerül új pénztárba.

Szintén elveszíti a tag a hozamgarantált tőkére való jogosultságot, ha az általa kezdeményezett portfólió váltások között nem telt el legalább öt év. Beletartozik a váltásokba az átlépéssel egybekötött, az átvevő pénztárban a tag tudatos döntésével bekövetkező portfólió váltás is (de az átvevő pénztár általi kor alapján történő automatikus besorolás nem). Az öt év megállapításakor nem kell figyelembe venni a 2009. december 31-e előtt történt portfólió váltásokat. Nem számít a tag általi kezdeményezésnek az, ha a tag a törvényi előírások szerinti, az életkorhoz kapcsolódó átsorolás miatt kerül másik portfólióba.

A tagnak az átlépést megelőzően alá kell írnia az átlépési nyilatkozat mellékletét képező jelen útmutatót, amivel tanúsítja, hogy **megismerte és tudomásul vette**

- az átlépéssel összefüggő eljárási szabályokról,
- az átlépés előnyeiről, kockázatairól, valamint
- az átlépéssel érintett pénztárak összehasonlítható teljesítményadatainak elektronikus elérési helyéről szóló,

a PSZÁF által készített módszertani útmutatóban foglaltakat. Az aláírt dokumentum egy példánya az átvevő pénztárnál, egy példánya a tagnál marad, egy példányát pedig a tagnak, vagy az átvevő pénztárnak meg kell küldenie az átadó pénztár részére. (Javasoljuk, hogy készüljön nyilatkozat az útmutató aláírásakor, hogy az aláírt példányt a tag vagy az átvevő pénztár fogja megküldeni az átadó pénztárnak!)

A jelen útmutatóban foglaltakat annak elolvasása után megértettem és az abban foglaltakat tudomásul vettem.

..... (év) ... (hónap) ... (nap)

.....
a tag neve olvashatóan

.....
a tag aláírása

Tag TAJ- száma:

Melléklet

I. Az átlépéssel kapcsolatos jogszabályi rendelkezések

Az átlépéssel kapcsolatos konkrét jogszabályhelyek az alábbiak:

A magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény

- 23, § (4) bekezdése,
- 24. §-a,

A magánnyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási tevékenységéről szóló 282/2001. (XII. 26.) Kormányrendelet

- 29. §-a

II. A pénztárak teljesítményadatai

MAGÁNNYUGDÍJPÉNZTÁRAK	Nettó hozamráta (2008)	Referencia hozamráta (2008)	Átlagos 10-éves hozamráta (1999-2008)	Átlagos éves referencia-hozamráta (2002-2008)	Vagyron záró piaci értéke (2008.12.31.) (ezer Ft)	Vagyon-növekedési mutató (1999-2008)
AEGON Magyarország Nyugdíjpénztár - magánpénztári ág						
	-17,18	-15,44	5,93	4,19	374 169 359	2,71
Allianz Hungária Nyugdíjpénztár - magánpénztári ág						
	-14,55	-13,16	6,90	5,75	214 203 679	2,91
Aranykor Országos Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - magánpénztári ág						
Klasszikus	-3,08	-0,14	7,57	7,03	721 965	5,34 [*]
Kiegyensúlyozott	-11,91	-9,87	6,55	5,47	11 500 168	2,27 [*]
Növekedési	-19,24	-16,97	5,63	4,24	43 989 533	1,45 [*]
AXA Nyugdíjpénztár - magánpénztári ág						
Klasszikus	6,26	5,35	8,64	7,76	2 824 353	8,19
Kiegyensúlyozott	-5,43	-5,09	7,38	6,16	41 368 887	4,58
Növekedési	-14,46	-26,03	6,31	2,45	101 844 591	3,58
Budapest Országos Kötelező Magánnyugdíjpénztár						
	-15,51	-19,38	5,94	5,40	38 246 042	2,35 [*]
Dimenzió Magánnyugdíjpénztár						
Klasszikus	-1,56	-1,09	8,91	7,45	261 156	6,70
Kiegyensúlyozott	-13,99	-10,28	7,45	5,96	4 874 128	3,23
Növekedési	-24,03	-20,17	6,13	4,21	13 885 860	1,98
Életút Első Országos Nyugdíjpénztár - magánpénztári ág						
Klasszikus	2,30	5,99	9,86	9,32	84 657	8,15
Kiegyensúlyozott	-9,27	-10,07	8,39	6,37	830 212	4,61
Növekedési	-16,38	-21,04	7,40	4,21	1 775 242	4,29
Erste Bank Országos Nyugdíjpénztár - magánpénztári ág						
Klasszikus	4,62	6,44	9,02	9,21	677 511	7,17
Kiegyensúlyozott	-10,72	-10,33	7,30	6,65	5 399 355	2,40
Növekedési	-21,57	-22,58	5,92	4,35	23 274 158	1,77
Évgyűrűk Magánnyugdíjpénztár						
Klasszikus	5,04	6,78	8,52	9,00	1 261 447	7,93
Kiegyensúlyozott	-9,67	-9,32	6,90	6,49	14 865 646	3,28
Növekedési	-28,16	-26,14	4,48	3,41	44 460 446	0,65
Generáli Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár – magánpénztári ág						
Klasszikus	A pénztár 2008. évben kapta meg tevékenységi engedélyét ezért a jogszabályi előírások alapján teljesítményadatai nem állnak rendelkezésre.					
Kiegyensúlyozott						
Növekedési						
Honvéd Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - magánpénztári ág						
Klasszikus	-0,96	-0,54	8,78	8,25	395 266	7,54

Kiegyensúlyozott	-11,68	-11,16	7,54	6,52	6 489 853	4,91
Növekedési	-23,11	-24,06	6,06	4,16	22 993 131	2,91
ING Nyugdíjpénztár – magánpénztári ág						
Klasszikus	-12,68	-9,38	6,62	6,65	5 170 961	2,51
Kiegyensúlyozott	-17,18	-13,61	6,06	5,92	81 632 019	0,43
Növekedési	-22,89	-18,84	5,31	4,98	233 488 154	2,16
MKB Nyugdíjpénztár - magánpénztári ág						
	-9,32	-13,32	7,57	5,61	43 192 084	4,70
OTP Magánnyugdíjpénztár						
Klasszikus	-3,80	-0,22	8,15	8,22	4 168 874	6,05
Kiegyensúlyozott	-16,80	-13,47	6,59	6,04	73 765 720	0,44
Növekedési	-32,95	-29,45	4,32	2,99	333 483 044	-0,01
Postás Magánnyugdíjpénztár						
	-11,21	-18,56	7,30	4,32	18 866 180	4,27
Premium Magánnyugdíjpénztár						
	-22,14	-19,83	-8,74	-7,54	20 407 261	-8,53
Quaestor Országos Magánnyugdíjpénztár						
	-11,42	-14,26	6,95	5,42	2 338 097	1,82*
Vasutas Nyugdíjpénztár - magánpénztári ág						
	-7,94	-7,64	7,68	6,94	9 617 717	4,87
Villamosenergia-ipari Társaságok Nyugdíjpénztára - magánpénztári ág						
Klasszikus	-7,29	-7,03	8,19	5,39	254 866	5,03
Kiegyensúlyozott	-12,61	-12,57	7,55	4,47	3 749 081	3,50
Növekedési	-14,49	-15,53	7,32	3,96	8 227 785	3,93

A pénztár teljesítményadatainak értelmezése

Nettó hozamráta 2008

2008-ban a befektetéseken elért hozam a vagyon százalékában, a vagyonkezeléssel összefüggő költségek levonása után. A pénztár egészére, illetve választható portfóliós rendszer esetén a portfólió egészére vonatkozik, az egyes pénztártagok egyéni számlájának hozama ettől eltér, mivel minden tagnak más időpontban eltérő összeg érkezik egyéni számlájára.

Referencia hozamráta 2008

Minden pénztár rendelkezik befektetési politikával, amelyben a befektetési időszak előtt meghatározza, hogy milyen értékpapírokba fektet. Minden értékpapírfajtához kiválaszt jellemző mutatókat, ún. referencia-indexeket. A referencia-indexek időszaki mozgásából egész évre kiszámítható a referencia-hozamráta. Ez az a mutató, amihez a pénztár (illetve vagyonkezelőjének) befektetési teljesítményét mérni lehet.

Átlagos 10-éves hozamráta (1999-2008)

Mivel a nyugdíjpénztári befektetések időtávja jellemzően több évtized, ezért a befektetési teljesítményt is hosszabb távon kell értékelni. Ezt a célt szolgálja a 10-éves hozamráta, amit az elmúlt 10 év nettó hozamaiból mértani átlagolással számítanak a pénztárak. Mivel átlagos mutató, értékét úgy értelmezhetjük, mintha az elmúlt 10 év mindegyikében ez lett volna a pénztár nettó hozama. A hozamráta ebben az időszakban természetesen változtak, de az átlagolás ezt a hullámzást „kisimítja”, és végeredmény szempontjából ugyanazt adja.

Átlagos éves referencia-hozamráta (2002-2008)

A 10-éves hozamrátánál leírtakat a referencia-hozamrátaakra alkalmazva kapjuk meg ezt a mutatót. Értékelésénél, a 10-éves hozamrátaival való összevetésnél feltétlenül figyelembe kell venni, hogy 2002. előtt nem kellett éves referencia-hozamrátát számítani, így csak 7 év adatai állnak rendelkezésre.

Vagyonnövekedési mutató

Új mutató, először most jelenik meg a nyilvánosságra hozatalban. Egy átlagos pénztártag egyéni számlájának átlagos hozamát jellemzi. A hozamrátaival ellentétben figyelembe veszi, hogy az egyes hozamrátaikat mekkora nagyságú vagyonon érte el a tag az elmúlt 10 évben, így a kezdeti, kisebb vagyonon elért hozamrátaiknak kisebb jelentőségük van, mint a későbbi, nagyobb vagyonokra vonatkozóknak.